

Lukemisen terveiset perheille

”Lukeminen on paras sijoitus lapsen tulevaisuuteen.”

luelapselle.fi

Lukeminen vahvistaa:

Mielikuvitusta
Vuorovaikutustaitoja
Empatiataitoja
Sanavarastoa
Kouluvalmiutta
Avaraa maailmankatsomusta
Erilaisuuden ymmärtämistä
Itsetuntemusta
Itseilmaisua

KIRKKONUMMI

KYRKSÄTT

Lukeminen, tarinointi ja loruttelu ovat mukavia tapoja viettää aikaa yhdessä lapsen kanssa. Sylikkään tai vierekkään lukeminen vahvistaa aikuisen ja lapsen tunnesidettä ja rentouttaa sekä lukijan että kuulijan. Varhaiset kokemukset ovat erityisen tärkeitä lapsen kielellisen kehityksen tukemiselle ja siksi on tärkeää tarjota lukukokemuksia monipuolisesti.

Miksi lukeminen on tärkeää?

- Jo vauvaiässä aloitetulla ääneen lukemisella on todettu olevan erityisen suuria hyötyjä aivojen kehittymiselle, lasten kielellisten taitojen tukemiselle ja myöhemmälle oppimiselle. Vauva nauttii äänten ja sanojen kuulemisesta ja sanojen vaihteleva rytmi ruokkii lapsen kielitajua. Lukemisen malleja ja kirjallisia virikkeitä jo varhain saaneet lapset kiinnostuvat kirjoista ja sen myötä saavuttavat lukutaidon usein nopeammin kuin muut.
- Kirjoitettu kieli on usein rikkaampaa kuin arjessa puhuttu kieli ja luetun yhteydessä tulee esiin uusia sanoja ja käsitteitä. Sanavarasto on lopulta moninkertainen sellaisiin lapsiin nähden, joille ei lueta kirjoja ääneen. Monipuolinen sanavarasto auttaa lasta ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan sekä sopeutumaan erilaisiin tilanteisiin, kuten esimerkiksi päivähoiton ja koulun aloitukseen.
- Tarinat ja sadut tarjoavat turvallisen ympäristön tarkastella omia tunteita ja pelkoja. Lapsen sosiaalisuus, mielikuvitus, eläytymiskyky ja empaattisuus vahvistuvat. Lasten kirjallisuus ja sadut ovat kirjoitettu lapsille, ja niissä esiintyy lapsille arkisia ongelmia ja ratkaisuja. Satujen ongelmat eivät kosketa suoraan lasta itseään ja tämä auttaa lasta käsittelemään asiaa ja helpottaa lapsen oloa.
- Lukutaito on kansalaistaito, joka antaa mahdollisuuden osallistua täysivaltaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Erilaiset merkit, listat, kyltit ja äänet täyttävät meidän maailmamme. Lapsen on saatava monipuolisesti kokea erilaisia ympäristöjä, jotta hän oppii lukemaan niitä. Myös tämän oppimisen tukena kannattaa hyödyntää monipuolista lapsille suunnattua kirjallisuutta, kuten tietokirjoja, kuvakirjoja, runokirjoja ja satukirjoja.

Lukemisen malli syntyy kotona

Kodin myönteinen ja kiinnostunut suhde lukemiseen vaikuttaa lapsen omiin lukutottumuksiin ja myöhempään lukutaitoon. Lukemisen mallia voidaan välittää monella tapaa. Jokaisen perheen oma rytmi määrittää heille oikean ajan ja tavan lukea. Lyhytkin päivittäinen lukuhetki tukee lapsen kehitystä.

Yhdessä lukeminen voi olla

- ääneen lukemista lapselle
- kirjan kuvien ihmettelyä tai
- äänikirjan kuuntelua kotona, retkellä tai autossa.

Yhdessä lukeminen voi olla myös

- rinnakkain lukemista, jolloin lapsi katselee tai lukee omaa kirjaansa samalla kuin aikuinen lukee itse omaa kirjaansa tai muuta tekstiä.

Tärkeämpää kuin se, mitä kukakin lukee, on se, että lapsi tottuu kirjoihin ja näkee lukemisesta kiinnostuneita aikuisia.

Myös suullisesti kerrotut tarinat ovat äärettömän arvokkaita. Tarinoita voi keksiä yhdessä lapsen kanssa tai vaikka koostaa tarinaksi päivän tapahtumat. Lapsi nauttii, kun saa olla tarinan päähenkilönä. Samalla tulee harjoiteltua loogista päättelyä ja ajan kulkua.

Yhteisessä lukuhetkessä kiire on syytä unohtaa. Lapsi aistii aikuisen äänenpainoista ja puheen sävyistä, onko tämä aidosti läsnä.

Aikuisen tehtävä lukutilanteessa on kannustaa lasta ilmaisemaan ajatuksiaan ja mielipiteitään luetusta. Aikuinen oppii lukuhetkillä paljon myös lapsesta. Lapsen eleitä ja ilmeitä havainnoimalla voi tehdä huomioita lapsen mielenkiinnon kohteista sekä luonteen- ja erityispiirteistä. Rentouttavan lukuhetken jälkeen lapsen on usein helpompi kertoa esimerkiksi päivän tapahtumista tai jostakin mieltä askarruttavasta asiasta.

Lukemisen ja kirjojen kuuntelun lisäksi lukemisen malli välittyy siitä, miten kirjoihin suhtaudutaan ja miten ne ovat esillä.

- Kirjoja voi löytyä kirjahyllystä, kirjakorista tai pöydältä.
- Kirjoja voi olla saatavilla myös tabletilla, kännykässä tai tietokoneella e-kirja - ja äänikirjapalveluiden kautta.
- Kirjoja ei ole välttämätöntä omistaa itse yhtäkään. Kirjoja voidaan lainata myös kirjastosta, jolloin kirjoissa on enemmän vaihtuvuutta.

Sivustoja ja vinkkejä lasten lukemiseen

- **Lue mun kanssa -hankkeen blogi**
bit.ly/luemunkanssa
- **Kirkkonummen kirjasto ja monikielinen kirjasto**
kirkkonummi.verkkokirjasto.fi/lapset-ja-nuoret
kirkkonummi.verkkokirjasto.fi/-/monikielinen-kirjasto
Jos kirjastosta ei löydy kirjoja haluamallasi kielellä, kirjasto voi tilata niitä maksutta Monikielisestä kirjastosta. Kirjoja löytyy yli 80 eri kielellä.
- **Tietoa lukemisesta**
luelapselle.fi
- **Kirjavinkkejä lastenkirjallisuudesta**
lukemo.fi
- **Helmet -kirjastojen satudiplomi perheille**
lukudiplomi.fi